

Informace z jednání komoditní rady pro brambory při AK ČR 23. 9. 2025

1.10.2025 - | Akademie věd České republiky

Předseda komoditní rady Ing. Josef Králíček ve svém úvodním slově přivítal hosty, seznámil přítomné s programem a informoval o stavu sektoru za uplynulé období. Uvedl, že Český bramborářský svaz (ČBS) aktuálně sdružuje 94 členů, pěstitele, zpracovatele a obchodníky s bramborami, kteří hospodaří na 60-65 % produkčních a množitelských ploch v ČR. Dále představil odvětví v roce 2025, kdy bylo bramborami osázeno 30 058 hektarů, z toho 24 174 ha v zemědělském sektoru a 5 884 ha u domácností. V roce 2024 to bylo 28 725 ha. Po delší době jde již o druhý rok s mírným růstem ploch, což souvisí s podporami nastavenými ve Strategickém plánu SZP, i s domácími podporami na základě Zásad MZe.

Český statistický úřad odhaduje celkovou sklizeň na 859 tisíc tun při průměrném výnosu 28,56 t/ha, což je o téměř 10 % více než loni. Soběstačnost ČR se pohybuje okolo 75 %, proto je nutný dovoz zhruba 160 tisíc tun konzumních brambor ročně, hlavně z Německa a Francie. Do července 2025 bylo dovezeno 118 tisíc tun a vyvezeno jen 13 tisíc tun. Spotřeba na obyvatele zůstává kolem 65 kg ročně.

Sezona byla pro pěstitele příznivá. Výsadba začala brzy a proběhla za dobrých podmínek. Červnové sucho porosty významněji nepoškodilo, červencové deště podpořily růst, jen lokální jarní mrazy v Polabí zpomalily sklizeň a některé lokality zasáhlo srpnové sucho. Celkově se očekává vyšší a kvalitnější produkce než v předchozích dvou letech.

Ekonomicky je situace horší. Farmářské ceny konzumních brambor klesly na 2,50-3 Kč/kg (loni kolem 5 Kč), při prodeji ze dvora na 10 Kč/kg (dříve 12-15 Kč). Náklady výroby se pohybují kolem 5 Kč/kg a rostou. Spotřebitelské ceny jsou nižší než v minulých letech, v akcích 6-7 Kč/kg. Cenové oživení se čeká nejdříve začátkem roku 2026.

Podpory ze Strategického plánu zahrnují platbu 560 €/ha pro škrobárenské brambory, podporu integrované produkce konzumních brambor a sektorové intervence. Pokračuje také národní program QCZ pro pěstitele a zpracovatele konzumních brambor s aktuální účastí 158 subjektů. Strategie ministerstva zemědělství 2030+ počítá s rozšířením ploch na 36 tisíc hektarů a zvýšením soběstačnosti na 85-90 %, přičemž ČBS tyto cíle podporuje, ale kritizuje prvotní návrh nové SZP 2028 jako pro pěstitele nepřijatelný.

Dále vystoupil Bc. Vladislav Selivanenko, který stručně shrnul aktuální dění na Agrární komoře ČR. Dne 5. září 2025 proběhl 34. sněm AK ČR. Mezi hlavními tématy byl Víceletý finanční rámec EU, ESG reporting, plánované zastropování, degresivita plateb, emisní povolenky, přípravy na ochranu rostlin, které jsou omezovány bez adekvátní náhrady a další. Dále byla představena „Společná iniciativa pro konkurenceschopné zemědělství, kvalitní a bezpečné potraviny občanům této země 2025+“, pod kterou se podepsalo 7 nevládních neziskových organizací a 44 profesních a zájmových organizací. Iniciativa se zabývá strategickým významem sektoru, stavem zemědělství a potravinářství ČR, ekonomickými problémy, strukturou produkce a obchodu a politickými vlivy, obsahuje také možné kroky ke zlepšení a požadavky na zlepšení na politické strany. V případě

neprosazení požadavků hrozí ztráta konkurenceschopnosti zemědělství v ČR i EU, omezení produkce a růst cen potravin, snížení počtu pracovních míst zemědělců a potravinářů, závislost na dovozech a s tím spojený pokles příjmů státu z odvětví.

K aktuální situaci v bramborářství a průběhu sklizně se vyjádřil také místopředseda svazu Ing. Vlastimil Rasocha. Na trhu s bramborami v ČR letos přetrvává cenový tlak. V supermarketech se brambory prodávají za uvedené akční ceny kolem 6-7 Kč/kg, což pěstitelům nepokrývá náklady. Situaci zhoršoval dovoz levných pozdních brambor ze sklizně 2024 z Francie v době, kdy se prodávaly již domácí rané brambory, což sráželo jejich cenu. Přestože se raných brambor prodává velké množství, zisk z prodeje zde prakticky nevzniká. Počet skladů se nezvýšil, takže na konci listopadu zůstane ve skladech zhruba stejné množství brambor jako minulý rok. Negativně se vyvíjí také trh s bramborami pro výrobu chipsů. V Německu se zhoršuje kvalita produkce kvůli chorobě *Phytoplasma solani* (stolbur), která znehodnocuje porosty a surovinu pro zpracování.

O stavu odvětví škrobářských brambor hovořil další místopředseda svazu Mgr. Ivica Punčikar, MBA. Kampaň na zpracování brambor začala 18. srpna a zatím bylo splněno asi 25 % smluvních dodávek. Přednost při odběru mají zemědělci s uzavřenými kontrakty, ale někteří producenti nabízejí odběr i ze své volné produkce. Aktuálně je dosahována škrobnatost hlíz 19,7 %. Na trhu se navíc projevuje spotový pokles cen škrobu, cena se snížila z původních 900 € na 750 € za tunu. Upozornil také na nutnost odmítnout návrh VFR EU, protože zemědělci nemají dostatečné jistoty, je potřeba zachovat soběstačnost i stabilitu sektoru a zlepšit infrastrukturu. Problémem je nedostatek skladovacích kapacit, pokud by pěstitelé měli dostatečný počet skladů, mohli by úrodu uložit a prodat později za výhodnější ceny, místo aby byli nuceni prodávat dříve a pod cenou. Přebytkové množství lze sice zpracovat na škrob, ale to není pro všechny pěstitele dlouhodobě řešením.

Dále vystoupil vrchní ředitel Ing. Petr Jílek z Ministerstva zemědělství. Pro rok 2026 je pro národní podpory navržen rozpočet ve výši 3,2 mld. Kč, který byl již odeslán do Poslanecké sněmovny. Záleží, jak proběhnou další diskuse, nicméně výchozí částka je hodnocena jako uspokojivá. Dotační programy 3 a 19 budou financovány na obdobné úrovni jako letos, tedy přibližně na úrovni 55 mil. Kč. Příjem žádostí pro šesté kolo investic bude probíhat od 14. října do 4. listopadu 2025. V oblasti zemědělství jsou k dispozici 3 mld. Kč a 2 mld. Kč jsou určeny pro potravinářství. Podpory v rámci organizace producentů se v sektoru brambor nedaří plně čerpat, proto se pro rok 2027 počítá se snížením alokace. V rámci programu VCS bude nově možné čerpat až 20 % obálky, dosud bylo možné využít pouze 13 %. Pro opatření DZES 5 byla zveřejněna příručka na rok 2026, nyní je třeba přesněji definovat zásahy vyšší moci a vyjasnit postupy při pochybení, nejspíše bude daný pozemek přeřazen do vyššího stupně ochrany, přičemž může být udělena žlutá karta nebo uložena sankce. Jako poslední informaci uvedl, že na zářijové Radě ministrů EU zaznívala kritika Víceletého finančního rámce (VFR) od většiny členských států.

Na závěr členové komoditní rady jednali o několika praktických otázkách a problémech v souvislosti s připravovanými opatřeními a programy. Byla zdůrazněna složitost Operačního programu v souvislosti s organizacemi producentů, zaznělo, že je často obtížné získat potřebná data přímo od podniků, což je problém i v jiných státech EU. Projekt je považován za velmi náročný a po provedených auditech se často objevují nové chyby, což vede k dalším kontrolám a komplikacím.

Diskutovalo se také o podpoře QCZ Brambory, zejména o snaze zajistit, aby jejich produkty byly přednostně odebírány školami a veřejnými institucemi. V této souvislosti bylo uvedeno, že se plánují kroky k zapojení školních jídelen do odběru lokálních potravin. Připomenuty byly i povinné podíly biopotravin.

<https://www.akcr.cz/txt/informace-z-jednani-komoditni-rady-pro-brambory-pri-ak-cr-23-9-2025>